

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-633-1-2>

DIGITALIZATION OF IT COMPANIES AS POTENTIAL FOR HUMAN CAPITAL DEVELOPMENT IN THE DIGITAL ECONOMY

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ІТ-КОМПАНІЙ ЯК ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

У сучасному інформаційному суспільстві цифровізація стала ключовим фактором трансформації економіки. ІТ-компанії, як провідники цифрових змін, відіграють вирішальну роль у формуванні нових моделей управління, підвищенні продуктивності праці та розвитку людського капіталу. Рівень цифрової зрілості компаній визначає їхню інноваційну спроможність, здатність до масштабування та стійкість до ринкових викликів. Цифровізація охоплює інтеграцію технологій у всі аспекти діяльності – від внутрішніх процесів до взаємодії з клієнтами, створюючи передумови для підвищення ефективності, гнучкості та конкурентоспроможності.

Важливим інструментом оцінки рівня цифрової зрілості підприємства є коефіцієнт цифровізації (Digital Quotient, DQ), який передбачає оцінювання компаній за чотирма ключовими складовими: стратегією, цифровою культурою, компетенціями та організаційною моделлю. Згідно з результатами досліджень, підприємства, що активно впроваджують цифрові рішення, зазвичай демонструють вищі фінансові результати [1]. Стратегічний компонент відображає наявність чіткої цифрової візії, визначених цілей цифрової трансформації та плану їх реалізації. Цифрова культура характеризує готовність організації до змін, підтримку інновацій, експериментів і розвиток мислення, орієнтованого на дані. Компетенції охоплюють рівень цифрових навичок працівників і їхню здатність використовувати сучасні технології для оптимізації процесів і створення нової цінності. Організаційна модель визначає гнучкість

управлінських структур, швидкість прийняття рішень і здатність до адаптації в умовах динамічного ринкового середовища.

На основі глобального дослідження, проведеного компанією McKinsey, було виміряно ступінь цифровізації у 150 компаніях по всьому світу. Оцінювання здійснювалося за 18 практиками, що охоплюють цифрову стратегію, можливості та культуру. Результати показали, що високий рівень Digital Quotient корелює з ефективною реалізацією цифрової стратегії, адаптивністю організаційних структур і зрілою корпоративною культурою, орієнтованою на інновації [2].

Компанії з високим рівнем DQ зазвичай демонструють кращі фінансові результати, зокрема вищу дохідність, швидшу адаптацію до технологічних і ринкових змін, а також вищу привабливість для кваліфікованих фахівців. Крім того, вони характеризуються стійкими темпами зростання виручки, підвищеною інноваційною активністю та здатністю створювати нові бізнес-моделі на основі цифрових технологій.

Людський капітал являє собою сукупність знань, вмінь, навичок, психічних особливостей, інтелектуальних здібностей, особистих рис, моральних якостей, рівня культурного розвитку, набутого досвіду особистості, а також її фізичне та психічне здоров'я, мотивацію, здатність збирати і обробляти інформацію, схильність до ризику та генерування ідей [3] і є основою конкурентоспроможності ІТ-компаній. Цифрова трансформація створює нові вимоги до кваліфікації персоналу, стимулює розвиток цифрових компетенцій, сприяє формуванню цифрової культури та відкриває можливості для гнучких форм зайнятості.

ІТ-компанії, що інвестують у розвиток людського капіталу, отримують переваги у вигляді підвищення продуктивності, зниження витрат на адаптацію персоналу та прискорення інноваційних процесів. Водночас недостатній рівень інвестицій у цифрові навички обмежує потенціал компаній до масштабування та виходу на нові ринки. У порівнянні з провідними країнами рівень інвестицій у цифровізацію в ІТ-секторі України залишається відносно низьким: хоча українські ІТ-компанії залучили значні обсяги капіталу (приблизно \$15 млрд за останні шість років), частка ІТ-інвестицій у загальній структурі інвестицій та інтенсивність витрат на ІКТ у розрахунку на ВВП помітно поступаються показникам провідних західних економік. Це обмежує можливості для створення

конкурентних продуктів, розвитку цифрових платформ та залучення висококваліфікованих кадрів [4].

Водночас сформований інтелектуальний потенціал, гнучкість бізнес-моделей і зростання попиту на цифрові рішення створюють підґрунтя для подальшого зростання галузі. Попри виклики, спричинені війною, український ІТ-сектор зумів зберегти стійкість і сьогодні демонструє динамічне відновлення, впевнено просуваючись уперед завдяки активному впровадженню цифрових технологій. Згідно з міжнародним рейтингом, Україна посідає п'яте місце серед країн світу за рівнем розвитку цифрових державних послуг, рис. 1.

Цифрові технології можуть стати ключовим драйвером відновлення та зростання ІТ-сектора, дозволяючи створювати нові продукти, автоматизувати процеси та виходити на міжнародні ринки навіть в умовах нестабільності.

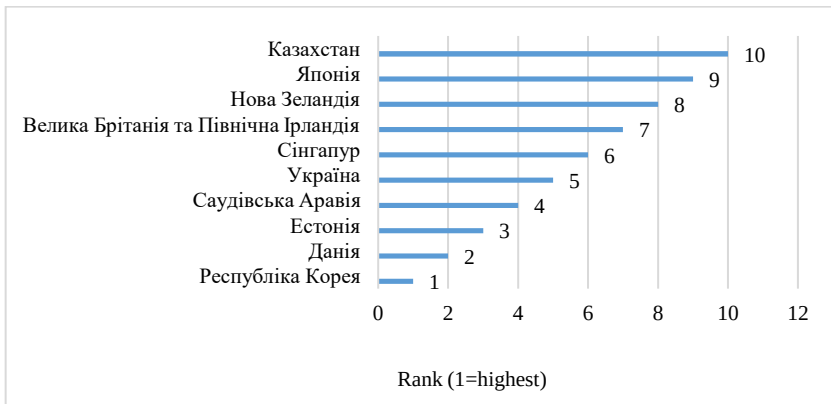

Рис. 1. Топ 10 країн за Індексом розвитку електронного урядування (E-Government Index, 2024)

Джерело: сформовано автором за [5]

Впровадження інновацій і розвиток цифрових компетенцій відкриває українським ІТ-компаніям можливості для диверсифікації замовлень і зміцнення конкурентних переваг. Основними джерелами цих можливостей є хмарні сервіси, штучний інтелект, автоматизація бізнес-процесів і цифрові платформи для взаємодії з клієнтами. Вони сприяють економічному зростанню, формуванню нових професій, підвищенню зайнятості та розвитку цифрової інфраструктури. Рекомендації для ІТ-компаній передбачають випереджаюче впровадження проривних технологій, розвиток стратегічного

партнерства через консорціуми, активну співпрацю з державою та науковими установами, а також гнучкість управління через спрощення ієрархії та швидке прийняття рішень. Значну роль відіграють інвестиції в людський капітал, розвиток цифрових навичок, підтримка навчання і перекваліфікація, а також формування цифрової культури, що сприяє інноваціям, відкритості до змін і командній роботі, забезпечуючи потенціал розвитку людського капіталу в умовах цифрової економіки.

Цифровізація ІТ-компаній є не лише технологічним процесом, а й стратегічним напрямом розвитку людського капіталу. В умовах цифрової економіки саме інвестиції в людей – їхні знання, навички та мотивацію – визначають здатність компаній до інновацій, адаптації та сталого зростання. Формування цифрової культури, розвиток компетенцій та стратегічне управління людським капіталом мають стати пріоритетом для ІТ-компаній, що прагнуть лідерства в новій економічній реальності.

Література:

1. Селезньова Г., Чумак Г. Вплив розвитку цифрової економіки на конкурентне середовище вітчизняних підприємств. *Підприємництво та інновації*. 2022. № 25. С. 69–74. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/25.11>
2. Catlin T., Scanlan J., Willmott P. Raising Your Digital Quotient. URL: https://www.mckinsey.com/~media/mckinsey/business%20functions/strategy%20and%20corporate%20finance/our%20insights/raising%20your%20digital%20quotient/raising_your_digital_quotient.pdf?shouldIndex=false (дата звернення: 10.10.2025).
3. Ахновська І., Болгов В. Управління людським капіталом бізнес-спільноти в умовах економіки знань. *Економіка та суспільство*. 2023. № 52. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-64>
4. Інвестиції та інновації – ІТ-галузь України демонструє стійкість попри війну. Асоціація IT Ukraine. 2025. 22 травня. URL: <https://itukraine.org.ua/investitsiyi-ta-innovatsiyi-it-galuz-ukrayini-demonstruye-stijkist-popri-vijnu/>
5. Радіонов Ю. Сутність та стан сучасного розвитку цифровізації економіки України. *Економіка та суспільство*. 2025. № 71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-41>